

18 octombrie 2011
Hotel Radisson Blu, București

GDF SUEZ

ediția a IV-a

CONFERINȚA OXYGEN

ediția a IV-a

CONFERINȚA OXYGEN

18 octombrie 2011

Hotel Radisson Blu, București

Al Treilea Pachet Legislativ in domeniul Energiei - riscuri si oportunitati

Iuliana Craiciu

Partner

MUȘAT & ASOCIAȚII

GDF SUEZ

Noua etapa in liberalizarea pietei de energie

- **Primul Pachet Energetic** : Directiva 96/92/EC - energie electrica; Directiva 98/30/EC - gaze naturale.
- **Al Doilea Pachet Energetic**: Directiva 2003/54/EC - energie electrica; Directiva 2003/55/EC - gaze naturale.
- **Al Treilea Pachet Energetic**
  - Directiva 2009/72/EC - energie electrica si Directiva 2009/73/EC - gaze naturale;
  - Regulamentul 713/2009/EC - Agentia pentru Cooperarea Autoritatilor de Reglementare din Domeniul Energiei;
  - Regulamentele 714/2009/EC (acces la sistemele transnationale de transport al energiei electrice) si 715/2009/EC (acces la sistemele de transport al gazelor)

Directii principale introduse de noile prevederi

- **Independenta transportului de productie si furnizare - 3 optiuni:**
  - Separarea proprietatii (“ownership unbundling”);
  - Operator de sistem independent (“independent system operator”);
  - Operator de transport independent (“independent transmission operator”).

- **Accesul nediscriminatoriu al producatorilor de gaz si biogaz la rețeaua de gaze naturale;**

- **Inmagazinarea gazului:**
  - independenta operatorilor de inmagazinare a gazului;
  - definirea conditiilor de acces ale tertilor la capacitatile de inmagazinare;
  - **cresterea transparentei:** publicarea zilnica a unor rapoarte privind cantitatile de gaz inmagazinate;

Directii principale introduse de noile prevederi

➤ **Cresterea transparentei si drepturile consumatorilor:**

- Informare privind drepturi, preturi, surse de energie, consumul propriu;
- Exonerarea de costuri si reducerea perioadei de schimbare a furnizorului

➤ **Introducerea unor sisteme de contorizare inteligente:** pe baza de evaluari economice pana la 3 septembrie 2012;

➤ **Masuri institutionale:**

- Crearea unei Retele Europene a Operatorilor de Transport si Sistem in domeniul Gazului;
- Elaborarea unor noi coduri pentru retele;
- Infiintarea ACER: supraveghere, cooperare si coordonare;
- Independenta autoritatilor nationale de reglementare.

Stadiul implementării

- **Termen de transpunere în legislația națională – 03.03.2011.**
- Februarie 2011, Comisarul European G. Oettinger: 3 martie 2011 “*nu reprezintă un termen limită în mod absolut*”.
- **Stadiul implementării în august 2011:**
  - **Austria, Cehia, Danemarca, Franța, Grecia, Italia și Portugalia** - au transpus/ în curs de finalizare;
  - **Germania, Estonia, Letonia, Luxemburg, Olanda, Slovacia, Slovenia, Suedia și Regatul Unit al Marii Britanii** - termen estimativ – vara 2011;
  - **Belgia, Bulgaria, Finlanda, Irlanda, Lituania, Polonia, România și Spania** – termen estimativ – sfârșitul 2011;
  - **Ungaria, Cipru și Malta** - nu au stabilit un termen.

Portugalia - Impactul aplicării

- Separare producție/furnizare de transport - “*ownership unbundling*”;
- **Licenta** de furnizare devine simpla **inregistrare la Autoritatea de reglementare**;
- **Drepturile consumatorilor:**
  - accelerarea procedurii de schimbare a furnizorului (in 3 săptămâni);
  - posibilitatea consumatorului de a permite accesul altor furnizori la datele privind propriul consum, fără nici o taxă suplimentară;
  - obligația furnizorilor de a informa consumatorii gratuit în orice moment (de ex., referitor la consum propriu);
- **Extinderea competențelor autorității de reglementare** în dom. concurenței, drepturile consumatorilor, cooperare cu ACER.

Franta - Impactul aplicarii

- Nu a implicat o revizuire semnificativa a legislatiei existente;
- Franta a fost unul din statele membre care au sustinut “**optiunea ITO**” (“*independent transmission operator*”).
  - Operatorii rețelei de electricitate (RTE si ErDF), respectiv gaz (GRTgaz si GrDF) continua sa fie detinuti de EDF si GDF-Suez.
- **Atributii sporite ale autoritatii de reglementare (CRE) :**
  - poate obliga operatorii sistemului de transport sa investeasca sau sa majoreze capitalul social pentru a da posibilitatea partilor terte/ investitorilor sa le cumpere actiunile;
  - masuri pentru indeplinirea obligatiilor de catre operatori, inclusiv amenzi de pana la 10% din cifra de afaceri a unui operator.

Austria - Impactul aplicării

- **Separarea transportului de producție și furnizare prin opțiunea ITO**
- **Unificarea atribuțiilor celor două autorități de reglementare într-o singură instituție, la nivel federal.**
- **Protecția consumatorilor:**
  - **procedura accelerată și simplificată** de schimbare a furnizorului - 3 săptămâni față de 6 săptămâni înainte;
  - **sisteme de contorizare noi.** Proiect pilot de contorizare inteligentă care permite consumatorilor să acceseze informațiile privitoare la consum în format electronic;
  - **facturarea separată** pentru accesul la rețea și furnizare;
  - consumatorii vor fi informați cu privire la consumul de energie și la costuri.

Marea Britanie - Impactul aplicării

- Opțiunea “*ownership unbundling*”:
  - operatorii unitatilor de stocare a gazului – **separati legal si functional** de societati mama/afiliate, producatoare sau furnizoare de gaz.

- Circumstante specifice in care proprietarii instalatiilor de prelucrare a GNL pot refuza accesul la instalatiile lor.

- **Protectia consumatorilor:**
  - schimbarea furnizorului intr-un termen maxim de 21 de zile;
  - noi dispozitii privind facturarea, contractele de furnizare, stocarea informatiilor de catre furnizori privind consumatorii;

- **Autoritatea de reglementare are atributii sporite** (ex: masuri de salvagardare in caz de incidente in piata de energie)

Grecia - Impactul aplicării

- Opțiunea “*ownership unbundling*” - separarea operatorului de transport de gaze (DESFA) de societatea mama (DEPA).
- Acces nediscriminatoriu la rețelele de transport și distribuție pentru terți;
- **Autoritatea de reglementare – independența și puteri sporite:**
  - aproba modificările de rețea și acordă licențe;
  - implementează **un sistem de tarife Entry – Exit**, pentru prețul gazului;
  - monitorizează planuri de investiții, efectuează investigații și da instrucțiuni operatorilor din piața gazului.

Italia - Impactul aplicării

- Opțiunea “**ownership unbundling**” - impact major în piața gazelor:
  - anterior, Snam Rete Gas SpA detinea 96% din întregul sistem de transport al gazelor iar 52,24% din capitalul social al Snam Rete Gas SpA era detinut de Eni SpA, cel mai mare furnizor, transportator, distribuitor.

- **Independența autorității naționale de reglementare**

- **Protecția consumatorilor:**
  - dreptul consumatorilor casnici de schimbare a furnizorului în maxim 3 săptămâni și fără costuri suplimentare.

Estonia - Impactul aplicării

- Proces de implementare a opțiuni “*ownership unbundling*” în curs, prin separarea activităților de furnizare și transport AS Eesti Gaas.

- **Intărirea competențelor autorității de reglementare:**
  - autoritatea de reglementare este independentă din punct de vedere politic.
  - instituirea cooperării cu celelalte autorități și ACER.

Provocari

- **Confidentialitatea datelor sensibile din punct de vedere comercial , divulgarea datelor care pot crea avantaje competitive pe baze nediscriminatorii:**
  - Obligatie a operatorului de transport si sistem vis-à-vis de producatori si furnizori sau de alte parti din inteprinderea integrata;
  - Obligatia distribuitorului, inclusiv in contextul vanzarii/cumpararii de gaze prin intreprinderi conexe.

- **Extinderea competentelor autoritatii de reglementare impune gasirea unor modalitati pragmatice de cooperare cu autoritatea administrativa - concesiuni, autoritatea de concurenta – functionarea pietei.**

Provocari

- **Obligatia de investitie in retea:** planuri de dezvoltare pe 10 ani (transport), respectiv 5 ani (distributie);
- **Programul de conformitate** al proprietarului sistemului de transport:
  - masuri de excludere a practicilor discriminatorii, asigurarea independentei angajatilor;
  - Urmarire prin raportul anual al agentului de conformitate.
- **Independenta operatorului de inmagazinare**
- **Drepturile consumatorilor:** schimbarea gratuita a furnizorului, dreptul la informare, acces la modalitati multiple de plata, dreptul de denuntare a contractului la majorarea tarifelor, solutionarea ieftina si rapida a plangerilor – costuri suplimentare

Beneficii

- **Reglementarea mai clara a cazurilor de refuz de acces la sistem – potential de reducere a disputelor;**
- **Programul de investitii - Predictibilitate pentru investitii in zone in care infrastructura de transport/distributie trebuie modernizata**
- **Sistemul de distributie inchis – solutie flexibila pentru zone industriale, comerciale sau de servicii comune, atat pentru consumatori, cat si pentru operator**
- **Cooperare in cadrul ACER – impulsionearea procesului de interconectare**
- **Contractele pe termen lung sunt permise, cu respectarea regulilor de concurenta**

Concluzii

- Separarea activitatilor de transport de cele de furnizare si productie,
- Independenta autoritatii nationale de reglementare,
- Posibilitati de alegere pentru consumatori,
- Impulsionarea cresterii investitiilor.
- Provocarile complexe ale celui de-al treilea pachet legislativ sunt vizibile in calendarul implementarii in legislatia statelor membre.

ediția a IV-a
CONFERINȚA OXYGEN

18 octombrie 2011
Hotel Radisson Blu, București

MUȘAT & ASOCIAȚII
Attorneys at Law

Multumim!

GDF SUEZ